

Skene
Männorborn
Klagstapel (Vallby)
Cyph 1931

3655

Cyph av W. Richter
per. Fredrik Persson

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

Fragment av visa, som Fredriks far sjöng, då Persson var ung.

De ordena de kommo både hastigt och snällt:
att vi unge gossar vi skola uti fält.
Vi måste övergiva vår fader och vår mor
och taga de blankaste sablar emot.

Vi blevo uppställda på Malmö stora torg
Det gjorde våra släktingar en faselig stor sorg.
Och våra hattar pryda de med kransar och ring
o blodet uti ådrorna det sprider sig omkring.

3655

A: 9
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

En gång, då jag var 10 år, såg jag ett simpelt klätt fruntimmer - dj...a fult -. Hon satt på en stubbe och stickade strumpor. Men jag fnaskade mej å. Jag var klog, så jag hälsade inte. En ska ju inte tala om nå t sådant, för då går det illa.

3655

Person går vilse.

I Sillasjö sag några karlar de där fruntim-
ren, och dessa vinkade åt dom. En av karlarna sprang upp
till, men det skulle han inte gjort, ty först dagen därpå
fann de honom, och da hade han sprungit runt kullen hela
natten. Han blev också sjuk

A. g.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

Flicka ser ett par fruntimmer ----- blir sjuk, dör.

Jag hade en kusin i Lännesträ vid Näsbyholm.
Hon tjänte på Annetorp. På kvällen skulle hon på hemvägen
gå förbi Sillasjö. Där är en graneas, som vägen passerar.
När hon kom där, såg hon ett par fruntimmer, vitklädda,
helgdagsklädda. Hon tyckte det var naboöserna och tetalade
dom, och sa till hon: "Ja, I kan gärna hälsa Era djäklar, för
ja känner er gott!" - Men det blev annat av sen, matro.
De fössvanmt och en hemska varelse kom fram med lysande
ögon, och hon blev alldeles stel. Hon kunde inte gå förbi
utan måste vända. Skepnaden gick vid sidan. Sa skulle
hon över en bro vid ----- och då sökte skepnaen vräka henne
i, så hon måste åter vända hemåt. Varelsen följde henne
ända hem, men det var hemskt, så sjuk hon blev. Hon grät
natt och dag och förtärde knappast något. Sen krymptes händer
och fötter samman i en knorr, och sen blev hon hes.
En tur dessförinnan lag hon och sjöng, sen visslade hon.
Hon tog sin död av det.

3655

A. K.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
5

Nissen .

Nissen.

Hos Lars Nilsson på Norregården i Anderslöv gick en liten gubbe på tilden med röd luva. Han gick och forade hästarna.

En gång då de kom hem från ett gille, - efter kl. tolv på natten - skickade Lars Nilsson ut sonen i salen för att hämta äpplen, men han fick se en hurring, så han fick ett blatt öga, så han kom kvickt tillbaka.

På julafton satte de ut gröt till Nissen.

3655

A. g.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

Varulv.

Varulv.

Anders Jönsson i Vallby /nu över 60 ar/Norremark
påstod, att hans fru skulle blivit riven av en varulv.
Hon hade sällskap med sin mor, men hon såg inte varulven.
Hon har kvar förklädet, så hon kan visa, att det var
sönderrivet. - De skulle först lösa förklädet, sedan
huvudduken, schalen osv., så måste varulven först riva
sönder dessa plagg. Så skulle hon springa, det värsta hon
kunde. De kunde inte skydda sig på annat sätt.

En i Maglarp - Jöns Kasál- var alltid reven i
ansiktet, och den påstod de, att han var varulv. /jag har
själv sett honom, då jag var 14 ar/.

3655

Ej kasta ut skällhett vatten.

Man fick ej kasta ut skällhett vatten,
för då skällade man "underjordsmänniskorna".

E1
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

3655

W. L.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

"Hjärte Per"

För en 30 - 40 ar sedan traskade Hjärte Per omkring på Söderslätt. Då vågade inget fruntimmer gå ut ensamt, och de sprang, så fort de fingo se någon karl, som sag litet egendomlig ut.

Hjärte Per var litet besymnerlig, och hansade, att han skulle inte sluta upp, förrän han sett hjärteblodet på någon.

Fastlagsgille:

1888 var jag med och "tog ringarna " i Västra Torp. Bonnasönerna och drängarna deltog. Smeden skulle ha en liter, för han gjorde i ordning ringarna och ställningen. Sme'pojken fick hänga upp ringarna så fort. Rasmus blev kung. Kunne han rida ifrån oss, skulle han bli befriad o ble kung. Vi satte efter honom och lyckades fanga honom.

Alla skulle rida till fastlagsgillet. Förridarna skulle vara klädda i vita langbyxor, svarta stövlar och blå kavajer med röda band om mössan liksom de andra. Även i hästarnas betsel voro band. Efter förridarna kommo musikanterna Per Andersson från Trelleborg och Anders Malmström. Den ene "tillställaren" /skulle vara två/ och jag redo på var sin sida om kungen och sen kom de två och två. Vi trakterades med kaffe på ett ställe, på ett annat fick vi plättakagor, brännvin, punsch eller vin. Musikanterna hade det svart, då de bade skulle äta plättakagorna och hålla instrumenten, så hästarna sprungo omkring litet hur som helst. Vi redo från V.Torp över L:a Isie /Jöns

Tå ringarna

3655

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10.

Nils', Östra Torp, strandvägen tillbaka till V. Torp.

På Vramstorp hade vi gillet.

Jag hade lånt en häst till spelemännen, så jag först
hem med hästarna, innan gillet började.

Spelanspengar togs upp. Så dansade vi hela natten
till långt fram på morgonen.

Vals, Mazurka och polka.

3655

Korstecken - i säden och degen.

I Anderslövs socken / det var sen jag blev gift/
brukade gubben, da han öst säden pa loftet rita ett kors
i säddösen med skaftet, så kunde inget otyg fa makt med
säden eller tjuvar våga röra den.

När gumman ältade degen, tog hon med handen och
gjorde ett kors och sade : "I Jesu namn", så skulle degen
jäsa utmärkt.

7:d; 7:4
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
11.

Korstecken

i säden

i degen.

3655

71
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12.

Elddon

Då de förr inte hade tändstickor, använde de i stället flinta, som slogs mot stal. Gnistan fangades i litet "tinger", som brann ofantligt lätt, och sen var det ingen svårighet att få en större eld. Tinger fick man av förrunnat, torrat pile.

Stål, flinta
tinger.

1. "Vi ä' små båda två," sa tiggaren, såg på ettöringen.
2. "Tid n ä' inne," sa trädgårdsmästaren, när han satte plantorna i snön.
3. "Fläsk bör man ha i kålen", sa gumman, när hon fick se svinen i grannens kålhage.
4. "Det goda blir aldrig för mycket," sa prästen, när han döpte barnet tre gånger.
5. "Uppropstecken", sa auktinnisten om klubban.
6. "Har varit blond", sa den skallige, såg sig i spegeln.
7. "Saltare o harpa", sa studenten om sitt värdfolk.
8. "Dä' gick över", sa han, som blev överkörd.
9. "Dä' ä' både ynkelitt å löjelitt", sa käringen, när hon snöt sig och fick näsan i näven.
10. "Så skall man ta dom", sa smeden, när han tog vägglösen med eldtången.
11. "Träffat", sa knaggen, sköt sin mor i ögat.
12. "Nu kan jag se", så käringen, när hon skar av sig ögonlocken.
13. "Dä kan man kalla för sy", sa skräddaren, damp av bordet och tog tre sting, innan han nådde golvet.

14. "Väl vi varit dä' varse," sa mjölnaren, när kvarnhjulet följde med strömmen.
15. "Dä' va hemskt," sa Rydingen, när hönsen sprang han omkull.
16. "Ja vet väl om 'et", sa han, som gick galet.
17. "Heder och vördnad", sa Möller, stal skinnpälsen.
18. "Dä' va' ett spratt för vägglössen", sa bonden, när stugan brann.
19. "Lite men välment", sa åkaren, gav hästen bakelser.
20. "Hård sjö," sa sekter Pripp, satt under bordet och åt talgljus.
21. "Vid glasens klang," sa skomakaren, drack ur blötbaljan.
22. "Har ni sett mej flyga," sa Massman, ramla ner från kyrktaket.
23. "Så kan dom också tas," sa bonden, tog kräftor med tårna.
24. "Aldrig rådlös", sa gumman, öste upp vällingen med rivvejärnet.
25. "Nu gäller det oss alla tretton", sa krukamakaren, föll omkull med tolv krukor.

26. "Gud hjälpe den, som ser litet, sa gumman, när hon tog det största fläskastycket.
27. "Dä angår mej inte," sa Monter, när hunden bet 'en i träbenet.
28. "Mitt liv är en våg," sa hökaren.
29. "Dä' ä' rörande," sa kvingan om träslevarna.

Visförteckning: Fredrik Persson, Vallby.

Västra Torp 1888.

1. En visa vill jag sjunga om ett förfärligt mod,
som nyligen har händat uti Norden
allt om en rasker dräng, som mördat har sin vän
allt för den falska kärleken på jorden. /7 verser/.
2. Fast rocken bara trasor är, man må likväl besinna
att far var millionär och mor min född grevinna.
/7 verser/.
3. Ung Erik mötte Karin sin på skogens öde stig.
Han sade: "Vill du bliva min, så skall jag älska dig
som maka uti nöd och lust allt intill livets sista pust.
/19 verser/.
4. Farväl, farväl, du Hulda får ej bäva
fastän jag maste bort från älskad harn
allt ut på havets mörka vagor sväva
då du har lugn i liten hyddas fann. /8 verser/
5. Beväringsvisa för år 1878.
Ett härligt löv det är i fält. Killevillevipombom
Där bor man som en prins i tält " "
Där bor man klädd i kronans rock " "
Och äter fläsk och ankarstock..... /10 verser/
6. Frieries.
Anders han var en lustiger dräng, flitiger som en myra
Grov var han som den starkaste karl, stark var han väl
som fyra
Munter och glad och hurtig han var, flickorna tycka
han var så rar

Lita på mej, en far han sej. Det kan jag tryggt bedyra.
/4 verser/.

7. Petter Jönssons resa till Amerika.
Och Petter Jönsson han sag i Fäderneslandet
att ämbetsmännen förstört det nordiska landet
då blev han ledsen och tänkte: jäckeln anamma
jag tror jag kilar min väg och det med detsamma.
/12 verser/.

8. Nu stundar kvällen och bjuder vila
och sköna Anna ner åt lunden ilar
att möta Alfred i dalens lund
men ingen Alfred till -Anna kom.
/9 verser/.

9. Vi flickor snart skulle av ledsnad borttråna
i ungdomens dagar vårt hår skulle gråna
och vi skulle gråta och klaga var stund
om manfolk ej funnes på jordens grund.
/ 4 verser/.

10. Sandals kanon.
En ynkelig visa jag önskar att sjunga
med anda och själ och med kropp och med tunga,
med hjärta, med strupe, med hals och med ton
om en som blev tokig i Sandals kanon.
/ 9 verser/.

11. Nu är det soligt och varmt på näset
som insjön famnar med armar blå.
och fröna skallra i penninggräset
och alla man skola ut och slå
Här har jag slipsten och här min bytta och mat i väskan
till ängen ut. Nu är det fråga att göra nytta.
Nog far vi svettas, förm det är slut.
/5 verser/.

12. Minns du nu ej min lilla vän
den allra första gång, när vi bekanta blevo.
Det var i Christinehamn. Det var hos var familie
uppå en bröllopsdag, där du mig själv begärde
och jag dig svarade ja. /5 verser/
13. O Sverige. O Severige. O Sverige. Du dyra sköna land.
Du är i mina tankar, varthän vid främmande stånd
vart jag i världen vandrar och vart jag farer hän
en stämna i mig viskar: nu må du komma igen.! /4 verser/.
14. Det var en lördagsafton jag väntade på dag.
Jag väntade så länge, tills klockan slagit tio.
Sen lade jag mig att sova. Den sömnen var ej lång.
för var gång klockan knäppte, så tänkte jag du kom.
/11-12 verser/
15. Ett brev jag ämnar skriva till dig min lilla vän.
Men kanhända det går dig emot.
Av alla jag har älskat, av alla jag kan tro,
det är dig som jag mest tänker på. / 6 verser/.
16. I Strassburg där bodde en adelsman sa rik
på gods och uppa penningar var i ngen honom lik.
Han hade blott en dotter så dejelig och grann
han önskar av allt hjärta en sjöman till sin man.
/ 11 verser/.
-
17. II§ I Dalköpinge 1879.
Det viskar i den stilla dalen, vem viskae där?
Det är ett slag av näktergalen, det bäcken är.
Nej, bäcken stannat, tyst foglen är. Det är väl annat,
som viskar där.
/6 verser/

18. Upp genom luften, bort över haven
hän över jorden i stormande färd
Morgonens drottning med rosiga staven
vinkar oss ut i den vaknande värld.
19. På Öland bodde en flicka skön
den allra vackraste utav sitt kön.
Till äktenskap hon längtan hade
och därför en gång så här hon sade: /13 verser/
20. Så har jag da äntligen kommit på balen
kors att se vilken grannlat som skimrar i solen
och se vilka blickar mig mötas med hän
för det jag är bonde, jag knuffas i vrån.
/13 verser/
21. Så har jag da äntligen fästemo blivit
och handen och hjärtat för alltid bortgivit
Mitt hjärta nu klappar av kärlek och fröjd,
och därför jag sjunger så glad och förmöjd.
/10 verser/.
22. Om qvinnotroheten.
En herreman så stolt och bald,
som ägde tunnor guld och många hemman i sitt våld
fick se en flicka bland trädens stammar ensam ga.
/ 13 verser/
23. Fritiof gar i landsflykt.
Heimskringlas panna du höga Nord
jag far ej stanna uppa din jord.....
24. Hjärtat klappar i mitt bröst
Lilla vännen är min tröst
Är jag fran ditt hjärta sviken
Vill jag ensam dö. /23 verser/

25. Pigflyttningen.
Välkommen åter älskade frände, ljuvliga vecka,
som skänker oss frid. Ingen begråter nu sitt elände
da man upphämnit sin årflyttningstid. /14 verser/.
26. En mycket vacker sjömansvisa.
När jag endast på dig tänker,
när jag endast älskar dig,
kanske du ditt hjärta skänker
åt en ann och glömmar mig. / 7 verser/.
- Simlinge.
27. Kaffetären.
Av allt det goda, som man förtär bland alla jordiska
drycker
ju kaffetären den bästa är. Den skingrar människans
nycker.
Den styrker kroppen, den livar själen,
den känns från hjässan, ja, ned i hälen,
Ja, det är sa. /3 verser/.
28. III. Fritz Lundin 1891.
Lejonbruden.
I skimrande brudräkt, så vit som en snö
stod djurtämjarns dotter - en blomstrande mö
Hon tvingas att giva en främling sin hand
i morgon går färden till främmande land. /11 verser/.
29. I avskedets stund.
Tänk någon gang på den vars hjärta gömmer
din änglabild så troget inom sig,
på den som oftast hela världen glömmar
att blott i stillhet tänka på dig. /4 verser/.

30. Längtan.
Vi längtar du åter till fädernestrand
mitt hjärta, vi slår du oroligt
när barndomens minnen där viska i bland
om hembygdens dalar förtroligt.....
/ 5 verser./
31. Nils Anderssons vi sa.
Jag frågar Hin ätter Herrgårds-Ola

å inte bockar ja mej te jola
fast ja ä fattig a han är grann /11 verser/.
32. Spansk Cavalier.
A spansk cavalier he stood in his retreat
and on his guitar played a tone dear.
Chorus: Say darling, say when.....
33. Den övergivna.
Förgäves uppa stigen jag gar att möta dig
Jag lyssnar, ropar och jag lyssnar ater.
Det vinden är som blaser och böljorna som slår.....

/7 verser/.
34. Axel och Hilda.
Bland varens de sköna, de rika lunder
satt ung Axel med sin Hilda uti en sommarnatt
Där sprakades om kärlek och forna dagars fröjd,
da lyckans sol hon glänste uppå sin middashöjd.

/16 verser/.
35. En märkvärdig visa om kämpan Grimborg, innehållande
44 verser.
Det satt tva kämpar en sommarnatt.....

36. Emigranvisa.
 Stolt igenom havets böljor gick skeppet
 Emigranter med den fördes. Det upp till Zeeland gick..
 /5 verser/
37. Vid dalen, vid stranden jag vandrat sa tiitt
 där manen och stjärnorna lysa sa blitt
 Hur glad och hur lyckelig är icke den
 som här uti världen far äga en vän.
 / 6 verser/.
38. Fiskarflickan.
 Kom fiskarpiltar sjung en sang
 Kom sjungen alla på en gang..... / 4 verser/.